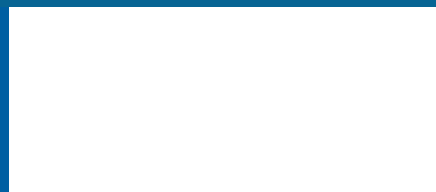
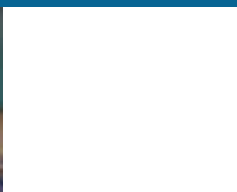

Toimintasuunnitelma

Suomen kielen hallintoalue
Ludvikan kunta 2015–2016

LUDVIKA
KOMMUN

Ludvika – framtidens, tillväxtens och möjligheternas kommun.

Sisältö

Yleiskatsaus/taustaa	2
Tavoitteet	3
Neuvonpito	4
Kartoitukset	5
Tietoa kansallisista vähemmistöistä ja suomen kielen hallintoalueesta	6
Suomenkieliset palvelut	8
Kulttuuri	9
Esi- ja peruskoulu	10
Vanhustenhuolto	12
Aikataulu ja kustannukset	13
Seuranta/raportointi	13
Yhteystiedot	13

Yleiskatsaus/taustaa

Viisitoista vuotta sitten romanit, juutalaiset, saamelaiset, tornionlaaksolaiset ja ruotsin-suomalaiset hyväksyttiin Ruotsissa kansallisiksi vähemmistöiksi, ja romani chib, jiddiś, saame, meänkieli ja suomi kansallisiksi vähemmistökieliksi. Näillä kansanryhmillä on oma kulttuuri, kieli ja historiallinen kotipaikkaoikeus samoin kuin maan enemmistöväestöllä. Tammikuussa 2010 astui voimaan laki, jonka avulla on tarkoitus vaalia kansallisten vähemmistöjen oikeuksia (laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä, SFS 2009:724). Lain mukaan vähemmistökieliä tulee suojella ja niiden käyttöä tulee edistää, ja vähemmistöille tulee antaa mahdollisuus oman kulttuurinsa säilyttämiseen ja kehittämiseen.

Ludvikan kunta liittyi suomen kielen hallintoalueeseen 1. helmikuuta 2015 jätettyään asiasta ensin hakemuksen Ruotsin hallitukselle. Suomen kielen hallintoalueeseen kuuluu siten tällä hetkellä 59 Ruotsin kuntaa. Hallintoaluekunnilla on erityinen velvollisuus vaalia suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin asemaa yhteiskunnassa.

Ludvikan kunnassa asuu noin 3 000 ruotsinsuomalaiseen vähemmistöön kuuluvaa henkilöä (luku kattaa ensimmäisen, toisen ja kolmannen sukupolven ruotsinsuomalaiset). Vähemmistön osuus on siten noin 12 prosenttia kunnan koko asukasmäärästä (26 030 asukasta, Ruotsin tilastokeskus SCB, 2014). Tarkkoja lukuja ei ole saatavilla, koska etnisen alkuperän rekisteröiminen ei ole sallittua Ruotsissa. Niin kutsutun itseidentifikaatioperiaatteen mukaisesti jokainen saa myös itse päättää, kuuluuko hän johonkin kansalliseen vähemmistöön vai ei.

Ludvikan kunnalla on velvollisuuksia kaikkia Ruotsin viittä kansallista vähemmistöä kohtaan. Hallintoviranomaisena kunnan on mm. tiedotettava kansallisille vähemmistöille heidän lakisäätelistä oikeuksistaan sekä annettava heille mahdollisuus vaikuttaa kansallisia vähemmistöjä koskeviin asioihin. Lasten kulttuuri-identiteetin kehitystä ja oman vähemmistökielen käyttöä on edistettävä erityisesti. Hallituksen esityksessä ”Tunnustamisesta omaan valtaan” todetaan, että: ”Jos yhteiskunta- ja ryhmätasolla on olemassa suotuisat edellytykset kielen säilyttämiselle, yksilö voi tällöin yksilötasolla tehdä tietoisia, kielen säilyttämisen kannalta ratkaisevia päätöksiä.” Kielentutkijoiden mukaan vähemmistöt eivät monista syistä itse pysty kääntämään meneillään olevaa kielenvaihtoprosessia. Tämän johdosta kunnan on tehtävä työtä suomen kielen säilyttämiseksi elävänä kielenä. Tavoitteena on nostaa suomen kielen statusta, elvyttää kieltä ja lisätä sen näkyvyyttä.

¹ Tunnustamisesta omaan valtaan, s. 36.

Ludvikan kunnan on lain mukaan muun muassa:

- tarjottava palveluja suomeksi – asukkailla on oikeus käyttää suomen kieltä ollessaan suullisesti ja kirjallisesti yhteydessä kuntaan
- pyydetessä tarjottava vanhustenhuoltoa kokonaan tai osittain suomen kielellä
- pyydetessä tarjottava päivähoito- ja esikoulutoimintaa kokonaan tai osittain suomen kielellä
- edistettävä ja suojeltava suomen kielen käyttöä
- tiedotettava vähemmistöryhmälle heidän lakisääteisistä oikeuksistaan
- annettava vähemmistöryhmälle mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin asioihin.

Kansallisia vähemmistöjä ja vähemmistökieliä koskevan lain soveltaminen on pitkäjänteinen ja jatkuva prosessi. On tärkeää kertoa selkeästi jo toteutetuista sekä tulevaisuudessa tarvittavista toimista. Ludvikan kunta on sen vuoksi laatinut tämän toimintasuunnitelman.

Tavoitteet

Kunnan tulee levittää tietoa kansallisia vähemmistöjä ja vähemmistökieliä koskevasta laista poliitikoille, kunnan työntekijöille ja kunnan asukkaille sekä tiedotettava kunnan suomenkielisten asukkaiden oikeuksista. Kunnan tehtävänä on lisätä suomen kielen ja kulttuurin näkyvyyttä ja pitkällä aikavälillä turvata suomen kielen asema kunnan toiminnoissa tehtävien konkreettisten toimien avulla. Tavoitteena on myös, että ruotsinsuomalainen vähemmistö kokee, että kunnassa tunnetaan ja ymmärretään kansallisia vähemmistöjä koskevan lain mukaiset oikeudet ja että kunnalla on riittävästi resursseja asiaan liittyvien tarpeiden täyttämiseen kunnan eri hallintoyksiköissä.

Neuvonpito

Lainsäädäntö

Hallintoviranomaisten on annettava kansallisille vähemmistölle mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin asioihin ja mahdollisuuksien mukaan neuvoteltava tällaisista kysymyksistä vähemmistöjen edustajien kanssa.

(5 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Hallintoviranomaisten on huolehdittava siitä, että suomen-, meän- ja saamenkielentaitoista henkilöstöä on käytettävissä, kun yksityishenkilöt tarvitsevat apua ollessaan yhteydessä viranomaisiin.

(11 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kunnan tavoitteet

Pitkäaikainen yhteistoiminta paikkakunnan ruotsinsuomalaisen vähemmistön kanssa toteutetaan neuvonpidon muodossa. Vähemmistölle on tärkeää antaa vaikutusvaltaa, koska se pystyy itse parhaiten näkemään oman ryhmänsä tarpeet ja toiveet. Tämän vuoksi kunnan edustajien on tärkeää neuvotella ruotsinsuomalaisen vähemmistön kanssa. Ryhmän tarpeet on siten helpompi ottaa huomioon, ja toimiva neuvonpito tarjoaa myös vahvemman perustan päätöksentekoa varten. Neuvonpidon myötä vahvistetaan myös ruotsinsuomalaisen vähemmistön merkitys osana paikkakuntaa. Kansalaisten saavuttamiseksi järjestetään myös avoimia tiedotustilaisuuksia, joissa tarjotaan mahdollisuus avoimeen neuvonpitoon. Tällä tavoin pyritään löytämään mahdollisia kehitysalueita ja tarpeita vähemmistön keskuudessa, edistämään keskustelua ja tiedottamaan kunnan kokonaisvaltaisesta työstä.

Toimenpiteet

- Perustetaan toimintakohtainen viiteryhmä, johon kuuluu sosiaali- ja koulutustoimen sekä ruotsinsuomalaisen vähemmistön edustajia, ja jonka tehtävänä on valvoa ja edistää lasten ja nuorten kielellistä kehitystä ja kaksikielisyttä.
- Perustetaan toimintakohtainen viiteryhmä, johon kuuluu hoito- ja hoivatoimen sekä ruotsinsuomalaisen vähemmistön edustajia, ja jonka tehtävänä on keskittyä erityisesti vanhusten tarpeisiin ja toiveisiin.
- Perustetaan toimintakohtainen viiteryhmä, johon kuuluu kulttuuri- ja vapaa-ajan-toimen sekä ruotsinsuomalaisen vähemmistön edustajia, ja jonka tehtävänä on keskittyä erityisesti kulttuurikysymyksiin.
- Järjestetään vähintään kerran vuodessa suurkokous, joka toimii yhdistettynä tiedotus- ja neuvonpitotilaisuutena.

Kartoitukset

Lainsäädäntö

Jokaisen kunnan on yhdessä kansallisten vähemmistöjen kanssa kartoitettava, millaisia toimenpiteitä kunnassa tarvitaan suomen, meänkielen ja saamen käytön tukemiseksi.

(8 § Asetus (2009:1299) kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kunnat tai maakäräjät, jotka ovat saaneet tukea tämän säädöksen nojalla, ovat velvollisia jättämään taloudellisen selvityksen maksetuista varoista ja niiden käytöstä. Kuntien on myös annettava selvitys siitä, miten 8. §:n toisen kappaleen mukainen kartoitus on tehty. Selvitys on jätettävä sille viranomaiselle, joka tuen on maksanut.

(12 § Asetus (2009:1299) kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kunnan tavoitteet

Ludvikan kunta saa valtiontukea vähemmistölain mukaisten velvoitteidensa täyttämistä varten. Valtiontuen vastaanottaminen velvoittaa kuntaa tekemään lainmukaiset kartoitukset vähemmistön tarpeiden selvittämiseksi. Kunta tulee kartoittamaan kuinka paljon suomenkielen taitoista henkilökuntaa työskentelee kunnan alaisuudessa, ja mitä kielellisiä ja kulttuurillisia resursseja tällä ryhmällä on. Kunta tulee myös toistuvasti kartoittamaan ruotsinsuomalaisen vähemmistön mahdollisia tarpeita ja toiveita, koskien etenkin lastenhoitoa, koulua ja vanhustenhuoltoa. Tällä tavoin on tarkoitus parantaa työn laatua ja kuntalaisten luottamusta hanketta kohtaan. Kartoituksessa voidaan käyttää apuna myös viiteryhmiä, jotta voidaan saavuttaa suurempi osa kunnan ruotsinsuomalaisesta vähemmistöstä. Jos kartoituksissa tulee esille myös muita kuin kunnan viranomaisia koskevia näkökohtia, välitetään nämä edelleen asianomaisille viranomaisille.

Toimenpiteet

- Pätevyyskartoituksessa selvitetään vanhustenhuollon suomenkielinen henkilöstö.
- Pätevyyskartoituksessa selvitetään päiväkotien ja esikoulujen suomenkielinen henkilöstö.
- Suomenkielisen henkilöstön tuleva rekrytointitarve on selvitettävä, suunniteltava ja organisoitava, ennen kaikkea vanhustenhuollon piirissä.
- Varmistetaan, että auktorisoituja suomen tulkkeja on saatavana tulkkipäivätyksen kautta.
- Kartoitetaan ruotsinsuomalaisen vähemmistön tarpeet ja toiveet, sekä neuvonpidossa että muiden kanavien ja foorumeiden kautta (esim. ehdotuslaatikko kirjastossa, sähköpostiosoitte ehdotuksia ja ideoita varten sekä kyselylomakkeet ja verkkokyselyt).

Tietoa kansallisista vähemmistöistä ja suomen kielen hallintoalueesta

Lainsäädäntö

Hallintoviranomaisten tulee tarvittaessa sopivalla tavalla tiedottaa kansallisille vähemmistöille heidän tämän lain mukaisista oikeuksistaan.

(3 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Yhteiskunnalla on erityinen vastuu kansallisten vähemmistökielten suojelemisesta ja niiden käytön edistämisestä.

(4 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kunnan tavoitteet

Tarvitaan kattavaa tiedotusta, jotta Ludvikan kunnan asukkailla ja työntekijöillä on mahdollisuus perehtyä paremmin vähemmistölainsäädäntöön ja kaikkien kansallisten vähemmistöjen oikeuksiin. Tästä syystä kunta aikoo järjestää tiedotustilaisuuksia kunnan toimi- ja luottamushenkilöille sekä avoimia tiedotustilaisuuksia kaikille kuntalaisille. Koska kunnan tehtävänä on suojella kansallisia vähemmistökieliä ja edistää niiden käyttöä, on erittäin tärkeää, että kaikki kuntalaiset saavat tietoa kansallisista vähemmistöjä ja vähemmistökieliä koskevan lain mukaisista oikeuksista ja velvollisuuksista. Sopivia tiedotuskanavia voivat olla kunnan kotisivut ja intranet, ilmoitustaulut, esitteet ja paikallinen media.

Toimenpiteet

- Järjestetään avoimia keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia noin 2 kertaa vuodessa.
- Kunnan kotisivulla ja intranetissä tulee olla tietoa kansallisista vähemmistöistä, kansallisista vähemmistökielistä sekä vähemmistökieliä koskevasta lainsäädännöstä suomeksi ja ruotsiksi.
- Laaditaan painettua tiedotusmateriaalia, jossa kerrotaan oikeudesta käyttää suomen kieltä sekä kunnan suomenkielisistä palveluista.
- Painettua tiedotusmateriaalia kansallisia vähemmistöjä ja vähemmistökieliä koskevasta laista jaetaan kirjastoihin, vanhainkoteihin, kouluihin, esikouluihin jne.
- Lisätään Ludvikan asukkaiden (sekä vähemmistöihin että enemmistöön kuuluvien) tietoisuutta ruotsinsuomalaisesta vähemmistöstä ja heidän lainmukaisista oikeuksistaan.
- Suunnitelluista kulttuuritapahtumista tiedotetaan hyvissä ajoin kunnan kotisivulla, uutiskirjeissä ja paikallisessa mediassa.
- Kunnan toimi- ja luottamushenkilöille annetaan koulutusta kansallisista vähemmistöistä sekä vähemmistökieliä koskevasta lainsäädännöstä.
- Kunnantalon vastaanotossa tulee olla tietoa mahdollisuudesta käyttää suomen kieltä.

Suomenkieliset palvelut

Lainsäädäntö

Yksityishenkilöllä on oikeus käyttää meänkieltä, saamea ja suomea ollessaan suullisesti tai kirjallisesti yhteydessä hallintoviranomaiseen, jonka maantieteellinen toimialue on kokonaan tai osittain sama kuin vähemmistökielen hallintoalue. Tämä koskee asioita, joissa kyseinen henkilö on osapuoli tai osapuolen edustaja, jos asialla on yhteys hallintoalueeseen.

Jos yksityishenkilö käyttää suomea, meänkieltä tai saamea sellaisessa asiassa, viranomaisen on velvollinen antamaan suullisen vastauksen samalla kielellä. Yksityishenkilöllä, jolla ei ole juridista avustajaa, on sitä paitsi oikeus pyytäänsä saada kirjallinen käänнос asiassa tehdystä päätöksestä ja päätöksen perusteluista suomeksi, meänkielellä tai saameksi.

Viranomaisten on muutenkin pyrittävä kohtaamaan yksityishenkilöt näiden omalla kielellä. (8 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kunnan tavoitteet

Ludvikan kunnassa yksityishenkilöiden on voitava käyttää suomen kieltä asioidessaan kunnan kanssa. Kunnan tulee vähitellen kehittää alueita, joissa suomen kieltä voidaan käyttää julkisissa yhteyksissä. Tieto siitä, miten, missä ja milloin suomen kieltä voi kunnan eri hallinnoissa käyttää, on oltava helposti saatavilla. Työntekijöiden suomen kielen taito on otettava huomioon rekrytoinnin yhteydessä sekä suomenkielisten vanhusten- ja lastenhuoltopalveluiden suunnittelutyössä.

Toimenpiteet

- Kunnan virastot tarjoavat tietoa suomeksi kunnan kotisivulla sekä tarvittaessa paikallislehdissä ja muissa foorumeissa.
- Varmistetaan, että kunnan vaihteessa puhutaan myös suomea.
- Luodaan rakenne suomenkielisen palvelun tarjoamiseksi ja suomenkielisen henkilökunnan käyttämiseksi asiakaspalvelussa. Huolehditaan siitä, että eri virastoissa on suomenkielinen yhteyshenkilö. (Kunnantalon vastaanottohenkilöstö puhuu suomea.)
- Vahvistetaan suomen kielen asemaa kunnassa katsomalla suomen kielen taito ansioksi, kun rekrytoidaan henkilökuntaa virkoihin, joissa suomen kielelle voi olla käyttöä.
- Tarjotaan suomenkielisille työntekijöille ammattikielen koulutusta.
- Ludvikan kunnan tehtävästä hallintoaluekuntana tiedotetaan kunnan työntekijöille koulutustilaisuuksissa.
- Kunnan asiakirjoja käännetään tarvittaessa suomeksi.
- Kunnan puhelinvastaajassa annetaan tietoa suomeksi.

Kulttuuri

Lainsäädäntö

Yhteiskunnan on myös muutoin edistettävä kansallisten vähemmistöjen mahdollisuuksia säilyttää kulttuurinsa Ruotsissa ja kehittää sitä.

(4 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kunnan tavoitteet

Kunnan tulee yhdessä ruotsinsuomalaisen vähemmistön kanssa edistää vähemmistön mahdollisuuksia säilyttää oma kulttuurinsa ja kehittää sitä. Kulttuuri- ja vapaa-ajan-toimen tulee huolehtia siitä, että tarjolla on toistuvaa ja näkyvää suomenkielistä ja suomalaista kulttuuritoimintaa kaikenikäisille. Erityisiä kohderyhmiä ovat lapset ja vanhuksat. Ohjelmassa voi olla esimerkiksi konsertteja, teatteriesityksiä, kirjailijavierailuja, luentoja ja elokuvaesityksiä, ja kunta voi järjestää niitä joko itse tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripanostuksia toteutetaan yhteistyössä eri kulttuurialan toimijoiden sekä muiden hallintoaluekuntien kanssa. Kunta osallistuu myös alueellisiin verkostotapaamisiin vahvistaakseen omaa osaamista ja työnlaatua kansallisten vähemmistökulttuureiden parissa tehdyn työn osalta.

Toimenpiteet

- Ludvikan kirjastoihin hankitaan laaja valikoima aikuisille ja lapsille tarkoitettua suomenkielistä kirjallisuutta, sanoma- ja aikakauslehtiä, äänikirjoja, sanakirjoja ja elokuvia.
- Kansallisten vähemmistökielten kulttuuritarjontaa esitellään mm. kirjastoissa, uutiskirjeissä, paikallismediassa ja Facebookissa.
- Huomioidaan Suomen juhlapyhät, esimerkiksi ruotsinsuomalaisten päivä 24. helmikuuta ja itsenäisyyspäivä 6. joulukuuta.
- Järjestetään suomenkielisiä kulttuuritapahtumia vanhainkodeissa.
- Järjestetään lapsille suunnattuja kaksikielisiä kulttuuritapahtumia.
- Järjestetään aktiviteetteja, joissa ruotsinsuomalaisten eri sukupolvet voivat kohdata toisiaan suomen kielen merkeissä (esim. yhteistyössä Suomen instituutin kanssa).
- Hankitaan pikkulapsille suunnattuja kielipaketteja, joita jaetaan joko kirjastoissa ja/ tai lasten-/äitiysneuvoloissa.
- Osallistutaan Riksteaternin suomenkieliseen Finska teaterslingan -panostukseen. Kaksi vierailevaa esitystä vuodessa.
- Kehitetään yhteistyötä suomalaisen ystäväkaupungin Imatran kanssa ja pyritään siten saamaan inspiraatiota ja ideoita kunnan suomenkielisen toiminnan uudistamiseen ja kehittämiseen.

Esi- ja peruskoulu

Lainsäädäntö

Lasten kulttuuri-identiteetin kehitystä ja oman vähemmistökielen käyttöä on edistettävä erityisesti.

(4 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kun hallintoalueeseen kuuluva kunta tarjoaa paikkaa esikoulutoiminnassa /.../ on kunnan tarjottava lapselle, jonka huoltaja sitä pyytää, paikka esikoulutoiminnassa, jossa toiminta on kokonaan tai osittain suomenkielistä, meänkielistä tai saamenkielistä.

(17 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kansalliseen vähemmistöön kuuluvalla on annettava mahdollisuus oppia, kehittää ja käyttää vähemmistökieltä.

(14 § Kielilaki)

Oppilaalle, jonka huoltajan äidinkieli on muu kuin ruotsi, on tarjottava kotikielenopetusta tällä kielellä, jos 1. kieli on oppilaan päivittäinen käyttökieli kotona, ja 2. oppilaalla on kielen perustiedot. Kansalliseen vähemmistöön kuuluvalla oppilaalla on tarjottava kotikielenopetusta oppilaan kansallisella vähemmistökielellä.

(7 § SFS 2014:458, Laki koululain muutoksesta (2010:800))

Vastuuelin on velvollinen järjestämään kotikielenopetusta tietyllä kielellä ainoastaan, jos 1. vähintään viisi tätä kieltä puhuvaa oppilasta toivoo tällaista opetusta, ja 2. sopiva opettaja on saatavilla. Ensimmäinen (1) kappale ei koske kansallisia vähemmistökieliä. Kielilain (2009:600) 7. §:n mukaan kansallisia vähemmistökieliä ovat suomi, jiddiš, meänkieli, romani chib ja saame.

(10 § Kouluasetus (2011:185))

Kunnan tavoitteet

Ludvikan kunnan on tarjottava kaikille sitä pyytävälle päiväkotij- ja esikoulutoimintaa kokonaan tai osittain suomen kielellä. Kunnalla on vastuu suomen kielen elvyttämisestä. Kaikkein tehokkain kielen elvyttämismenetelmä on tarjota lapsille mahdollisuus käyttää suomen kieltä, ja sen vuoksi myös esikoulun on aktiivisesti pyrittävä saamaan yhä useammat vanhemmat valitsemaan suomenkielisen esikoulun. Kyseessä on pitkäjänteinen ja jatkuva työ vähemmistökielten säilyttämiseksi ja kehittämiseksi elävinä kielinä.

Kunnan on tarjottava kotikielenopetusta suomeksi sitä vaativille peruskoulun oppilaille. Kunnan on aktiivisesti tiedotettava kaikkien peruskoulun oppilaiden vanhemmille oikeudesta kotikielenopetukseen sekä hakuajoista ja opetukseen hakemisesta. Ludvikan kunnan koulujen oppilailla tulee olla perustiedot kansallisten vähemmistöjen kulttuurista, kielistä, uskonnoista ja historiasta.

Toimenpiteet

- Varmistetaan, että pyydettyä voidaan tarjota kaksikielistä (ruotsi-suomi) esikoulu-toimintaa tai pedagogista päivähoitoa tavoitteena kannustaa monikielisyyteen ja säilyttää vähemmistön kulttuuri.
- Hankitaan kaksikielisyttä edistävää kasvatus- ja opetusmateriaalia.
- Kunnan on tiedotettava oikeudesta saada päiväkotij- ja esikoulu-toimintaa osittain suomen kielellä hakulomakkeissa, kunnan kotisivulla sekä kerran vuodessa paikallismediassa. Tietoa annetaan ruotsiksi ja suomeksi.
- Kunnassa toimiville opettajille tiedotetaan monikielisyyteen liittyvästä tutkimuksesta.
- Kunnan päiväkotien, esikoulujen ja koulujen on välitettävä tietoa suomalaisesta kulttuurista sekä pyrittävä kohentamaan vähemmistökielen asemaa mm. tiedottamalla monikielisyyden eduista.
- Kunnan on edistettävä yhteistyötä/tiedonvaihtoa Ludvikan ja Imatran koulujen välillä (Imatralla on suomalais-venäläinen koulu, miten kaksikielisyttä käsitellään siellä?).
- Ludvikan kunnan lukioiden oppilailla tulee tulevaisuudessa olla mahdollisuus hakea apurahaa Suomeen kohdistuvia kielimatkoja varten. Apurahat maksetaan valtiontuesta.

Vanhustenhuolto

Lainsäädäntö

Hallintoalueeseen kuuluvan kunnan on tarjottava sitä pyytävälle mahdollisuus saada vanhustenhuollossa tarjottava palvelu ja hoiva kokonaan tai osittain henkilökunnalta, joka hallitsee suomen, meänkielen tai saamen kielen.

(18 § Laki kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä)

Kunnan tavoitteet

Ludvikan kunnassa asuu tällä hetkellä 400 suomalaistaustaista yli 65-vuotiasta henkilöä. Karkean arvion mukaan 20 % näistä 400 henkilöstä on suomenruotsalaisia, joiden äidinkieli ei siten ole suomi. Suomenkielisten vanhusten määrän lisääntyessä voidaan olettaa myös suomenkielisen henkilöstön tarpeen vanhustenhuollossa kasvavan lähivuosina.

Ludvikan kunnan on tarjottava sitä pyytävälle mahdollisuus saada vanhustenhuoltoa kokonaan tai osittain suomen kielellä. Kunnan on sen vuoksi varmistettava, että kaksikielistä (ruotsi-suomi) vanhustenhuoltoa on pyydetessä saatavilla. Kunnan on myös huolehdittava siitä, että vanhuksille on tarjolla suomenkielistä kulttuuria.

Suomenkielisille vanhuksille voi olla hyvin tärkeää, että he pystyvät puhumaan suomea sekä henkilökunnan että muiden vanhusten kanssa. Tästä syystä on myös tärkeää avata mahdollisuus suomenkieliselle osastolle, jossa myös suomenkielinen kulttuuri nostettaisiin esille.

Toimenpiteet

- Varaudutaan mahdolliseen henkilöstön uudelleenjärjestelyyn, suomenkielisen vanhustenhuollon tarjonnan optimoimista varten.
- Kotonaan asuvilla ruotsinsuomalaisilla vanhuksilla tulee olla mahdollisuus suomenkieliseen kotipalveluun.
- Järjestetään ystäväpalvelua suomen kielellä.
- Vanhustenhuollon suomenkieliselle henkilöstölle tarjotaan ammattitaitoa kehittäviä koulutuksia ja heitä kannustetaan osallistumaan niihin.
- Suomea puhuville iäkkäille henkilöille on sekä suullisesti että kirjallisesti tiedotettava oikeudesta vanhustenhuoltoon suomen kielellä jo ennen kuin vanhustenhuolto tulee ajankohtaiseksi.
- Mikäli vanhustenhuollon henkilökunta ei osaa suomea, on sitä pyytävälle tarjottava tulkin apua.
- Kunnan tulee tarjota vanhuksille suomenkielistä kulttuuritoimintaa.
- Kunnan tulee pyrkiä vaikuttamaan siihen, että maakäräjät tarjoavat suomenkielistä palvelua terveyskeskuksessa.

Aikataulu ja kustannukset

Suomen kielen hallintoalue on voimassa toistaiseksi. Hallintoaluekuntana Ludvika saa valtioneutkea, jolla on tarkoitus kattaa ne lisäkustannukset, joita kunnalle koituu kansallisia vähemmistöjä ja vähemmistökieliä koskevan lain noudattamisesta. Vuodeksi 2015 Ludvikan kunnalle on myönnetty valtioneutkea 660 000 kruunua. Projektipäälliköllä on yhdessä johtoryhmän kanssa oikeus päättää rahojen jakamisesta ja käytöstä. Investointipäätökset tehdään kuitenkin mahdollisuuksien mukaan yhteisymmärryksessä ruotsinsuomalaisen vähemmistön kanssa. Ennen varojen käyttöä tehdään kartoitus vähemmistöryhmän tarpeista. Valtioneutke on käytettävä kalenterivuoden aikana. Projektipäällikön palkka maksetaan valtioneutesta.

Valtioneutkea voidaan käyttää mm. seuraaviin tarkoituksiin: keskustelut ja neuvonpito vähemmistöjen kanssa, kartoitukset, tiedotuspanostukset ja käännökset, organisaation kartoitus ja organisaatiomuutokset, hankkeiden käynnistäminen, kirjallisuuden ja kasvatus- ja opetusmateriaalin hankinnat, henkilöstö- ja koulutuskustannukset sekä kulttuuri- ja kielipanostukset. Ohjelmassa voi olla esimerkiksi konsertteja, teatteri-esityksiä, kirjailijavierailuja, luentoja ja elokuvaesityksiä, ja kunta voi järjestää niitä joko itse tai yhdessä muiden kulttuurialan toimijoiden tai hallintoaluekuntien kanssa. Kunnalla on tässä yhteydessä koordinoiva ja markkinoiva rooli. Tapahtumista on tiedotettava hyvissä ajoin ja niiden on oltava kaikkien kiinnostuneiden saatavilla.

Valtioneutkea ei saa käyttää kunnassa jo aikaisemmin budjetoitujen kustannusten kattamiseen, esimerkiksi tulkkipalveluihin tai muihin jo kunnan vastuulla oleviin tehtäviin.

Seuranta/raportointi

Tilannekatsaus projektin etenemisestä tehdään projektin kolmannella neljänneksellä. Projektipäällikön on viimeistään 31. joulukuuta 2015 annettava kirjallinen tilannekatsaus projektin senhetkisestä tilanteesta. Projektipäällikön on viimeistään 31. tammikuuta 2016 annettava kirjallinen raportti projektin tuloksista. Kunnan on joka vuosi jätettävä Tukholman lääninhallitukselle taloudellinen selvitys kunnalle maksettujen varojen käytöstä. Kunnan tulee lisäksi raportoida lääninhallitukselle siitä, miten kunnassa olevat tarpeet ja resurssit on kartoitettu. Kunnan kukin hallinto vastaa tässä suunnitelmassa mainittujen, kyseisen hallinnon toimintaan kuuluvien toimenpiteiden toteuttamisesta. Johtoryhmä seuraa jatkuvasti suomen kielen hallintoalueeseen liittyvää työtä ja tarkistaa toimintasuunnitelmaa vuosittain.

Yhteystiedot

Suvi Hänninen, suomen kielen hallintoalueen projektipäällikkö
puh. 0240-860 96, s-posti suvi.hanninen@ludvika.se

Möjligheternas
Ludvika

LUDVIKA
KOMMUN

Ludvika kommun • 0240-860 00 • ludvika.se
Ludvika – framtidens, tillväxtens och möjligheternas kommun